

Hakemli Yazılar / *Refereed Papers*

Türkçe Kütüphanecilik Dergilerinin Atıf Analizi

Citation Analysis of Turkish Librarianship Journals

Doğan Atılgan*, Cemal Atakan** ve Burcu Bulut***

Öz

Bilimsel dergilerin uluslararası alanda tanınırlığı, güvenilirliği ve kullanımının ölçülmesinin önemli göstergelerinden biri bu dergilere yapılan atıflardır. Bir derginin aldığı atıf oranı o derginin bilimsel değerlendirilmesinin önemli bir ölçütü iken, bir bilimsel makalenin değerlendirilmesinde kullanılan önemli ölçütlerden biri de o makalede kullanılan atıflar ve atıf yapılan yayınların bilimsel değerlendirilmesidir. Bu makalede ülkemizde meslek dernekleri tarafından yayınlanan ve uluslararası alan indekslerinde taranan iki kütüphanecilik/ bilgi ve belge yönetimi dergisinde yer alan hakemli makalelerde yapılan atıfların analizi yapılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Atıf analizi, Kütüphanecilik dergileri, Bilgi ve belge yönetimi*

Abstract

A citation is one of the major measures that evaluates the scientific journals reputation, reliability and usability in the international arena. The rate of the citation of a journal is a significant criterion for that particular journal's scientific evaluation. Together with the scientific value of the journal, the citations used in an article are important benchmarks for the assessment of that article. In this

* Prof. Dr., Ankara Üniversitesi Dil ve tarih-Coğrafya Fakültesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü.

E-posta: atilgan@ankara.edu.tr

** Yrd. Doç. Dr., Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi İstatistik Bölümü Öğretim Üyesi.

E-posta: atakan@science.ankara.edu.tr

*** Swets Information Services Türkiye Temsilciliği. E-posta: bbulut@tr.swets.com

paper, citations of peer reviewed articles from two library and information science journals which are published by Turkish professional associations and indexed in the international databases are going to be analyzed.

Keywords: Citation analysis, Librarianship journals, Information and record management

Giriş

Kütüphanecilik/bilgi ve belge yönetimi yazınına katkıda bulunan bilimsel yayınların kalitesine yönelik araştırmaların mesleğimiz ile ilgili bilimsel yayınların değerlendirilmesi ve geliştirilmesinde etkili olduğu kadar bilimsel politikaların oluşturulmasında da etkili olacağı muhakkaktır. Türkiye’de, özellikle 1990’ların sonunda uygulamaya konulan “akademik yükseltme ölçütleri” ile birlikte bilimsel yayınların kalitesinin/niteliğinin ölçülmesine yönelik çalışmalarda artış olduğu gözlemlenmektedir.

Sims ve McGhee (2003, s.14), bilinçli akademik çevrelerdeki kişilerin ve akademik birimlerin yaptıkları araştırmaların nitelikleri açısından değerlendirilmesinin denetiminin, performansın artırılmasının ve maddi olarak desteklenmesinin yükselen bir eğilim olduğuna dikkat çekmekte ve aşağıdaki soruları gündeme getirmektedir:

- Bir makalenin ya da bir dergideki yayının etkisi ya da yararlılığı nasıl değerlendirilebilir?
- Araştırmacılar, hangi derginin, kendi bilimsel çalışmalarının yayınlanması için uygun olduğuna nasıl karar verebilir?
- Belirli bir derginin seçimi, gönderilen makalenin kabul edilmesinde fark yaratacak mıdır? Ya da o derginin hedef kitlesi üzerinde en iyi etkiyi yaratacak mıdır?

Bu soruların cevapları dergilerin performans ölçümünde kullanılan yöntemlerin değerlendirilmesiyle ortaya çıkmaktadır. Sezgisel olarak nitelikli makalelerin yenilikçi, uygun yöntem ve analizleri kullanan, dikkate değer tartışmaları kapsayan ve diğer bilim insanları için de faydalı olan yayınlar olduklarına inanılmaktadır. Teorik olarak baktığımızda ise nitelik değerlendirmeleri için kıyaslama ölçütü (benchmark) olarak kullanılacak parametreler geliştirilebilmektedir (Sims ve McGhee, 2003, s.14).

Akademik çevrelerde bir makalenin niteliğinin çoğunlukla o makalenin yayınlandığı derginin kalitesi ile ilişkili olduğu düşünülmektedir. Bir derginin kali-

tesini arttırma ve ismini duyurma hedefine nitelikli makaleler yayınlayarak ulaştığı gerçeği de bu ilişkiyi desteklemektedir. Bunun sonucu olarak bir derginin kalitesini bilmek akademik çevrelerdeki pek çok insan için büyük önem taşımaktadır:

Bir derginin kalitesi,

- Yazarlar için, yazdıkları makaleleri yayınlatacakları dergiye karar verme aşamasında,
- Kullanıcılar için, okuyacakları makaleye karar verme ve/veya okudukları makalenin kalitesini değerlendirme aşamasında,
- Dergiye kaynak sağlayacak kişiler/kurumlar için ise, reklâm verilmesi, maddi destekte bulunulması düşünülen dergilerin yeterliliklerine ilişkin karar verme sürecinde, önem taşımaktadır (Azar, 2007, ss.451-452).

Atıf analizi

Kaliteli bilimsel dergilerin önemli özelliklerinden biri, dergilerin ilgili alanlardaki etkisidir. Bu etki günümüzde atıf indeksleri ve analizleriyle niceliksel olarak değerlendirilmektedir (Csako, 2007, s.43). Bilimsel etkiyi ölçmek için pek çok yol vardır, ancak en nesnel olan ve bu nedenle sıklıkla kullanılan ölçüt atıf analizleridir. Atıflar sadece makalenin kalitesini yansıtmamakta aynı zamanda çalışmanın yapıldığı alandaki etkisini de ölçmektedir (Csako, 2007, s.43).

Atıf analizleri son 50 yıldan beri hemen hemen tüm bilim dallarında yayımlanan araştırmaların niteliğini değerlendirmekte kullanılan bir parametre olarak yaygınlaşmaktadır. Araştırma alanında gittikçe artan rekabet, atıf analizlerinin, bir dergide yayımlanan makalelerin araştırmacılar ve araştırma kurumlarının yaptıkları araştırmaların niteliğinin değerlendirilmesinde nesnel bir ölçüm aracı olarak algılanmasına yol açmaktadır (Sims ve McGhee, 2003, s.14). Atıf analizleri farklı çalışmaların bağıntılı etkilerinin ölçülmesini sağladığı gibi bir disiplindeki temel çalışmaların genel durumunun tarihsel bir tablosunu da ortaya koymaktadır (Doyle ve Julian, 2005, s.239).

Atıf yapma (citation) kavramının matbaanın bulunmasından sonra Rönesans döneminde geliştiği bilinmektedir. Atıf yapmanın temel işlevi, atıf yapan ile atıf yapılan belge arasında bir bağ kurmaktadır (Al ve Tonta, 2004, s.21). Diğer bir deyişle alıntı yapan kişi ile alıntı yapılan kişi arasındaki ilişki dilimizde atıf olarak tanımlanmaktadır (Gökkurt, 1997a, s.16; Atılğan, 2005, s.39).

Kişisel makalelerin ve bilimsel dergilerin atıf karakteristikleri analizinin “etki” olarak ölçülmesi ilk defa 1955 yılında Eugene Garfield tarafından yapılmıştır. 1963 yılında ilk Social Citation Index (SCI) Institute of Scientific Information (ISI) tarafından yayınlanmış ve 1961 yılını da kapsayan çoğu bilimsel derginin atıf analizleri sağlanmıştır. Günümüzde etki faktörü değerlendirilmesinde, 1975 yılından bu yana yayımlanan *Journal Citation Reports (JCR)* adlı yayının Journal Impact Factor/JIF (Dergi Etki Faktörü) ölçüm göstergelerinden biri olarak kullanılmaktadır. Science Citation Index (SCI) in yıllık eki olarak yayınlanan JCR bilimsel dergilerin çeşitli etki faktörlerine göre değerlendirilmesi ve karşılaştırılması amacıyla kullanılan göstergeler doğrultusunda dergileri listelemektedir (Sims ve McGhee, 2003, ss.14-15). Yıllık olarak yayınlanan JCR iki ayrı baskıdan oluşmaktadır. Fen Bilimleri baskısı (JCR Science Edition) bilim ve teknoloji konularındaki 5900 dergiyi kapsamaktadır. Sosyal Bilimler baskısı ise (JCR Social Sciences Edition) Sosyal bilimler alanında 1700 dergiyi içermektedir (http://admin-apps.isiknowledge.com/JCR/help/h_info.htm#information).

Günümüzde kullanılan atıf analizlerine tarihsel açıdan bakıldığında, bunların atıf dizinlerinin bir ürünü olarak ortaya çıktıkları ve geleneksel konu dizinlerine göre daha bilgi verici ve etkili buldukları görülmektedir. Peritz’in aktardığına göre Kaplan, atıf dizinlerinin uygulamadaki değerinin de ötesinde, insanlar için ilgi çekici olan yanının, atıfların bir takım sosyal anlamlar da taşıdığını ortaya çıkarması olduğunu düşünmektedir. Bu yaklaşımın takipçisi olan Metron, araştırma yazılarının yayınının bilimde bir ödül sisteminin parçası olarak kabul gördüğünü ve bu nedenle bazı eğilimlere göre atıfların onaylanmasının işareti olarak anlaşıldığını öne sürmektedir (Peritz, 1992, s.448).

Kütüphanecilik/ Bilgi ve Belge Yönetimi Dergileriyle İlgili Bibliyometrik Çalışmalar

Ülkemizde yayınlanmakta olan meslek dergileri, alanımızla ilgili bilimsel dergilerin değerlendirilmesinde kullanılan JIF içinde yer almamaktadır. Dolayısıyla Türkiye’de yayınlanan kütüphanecilik dergileri bu araçlar yoluyla değerlendirile-

¹ Bibliyometri: Yayınların ya da belgelerin yazar, konu, yayım bilgisi, atıf yapılan kaynaklar, vb. gibi belirli özelliklerinin niceliksel olarak analizi ile ilgilidir. Elde edilen bibliyometrik verilere dayanarak çeşitli disiplinlerde bilimsel iletişim sürecinin nasıl gerçekleştiği araştırılabilir (Al ve Tonta, 2004, s.19).

memektedir. Bu durum, Türkiye’de yayınlanmakta olan kütüphanecilik/ bilgi ve belge yönetimi bilimi alanındaki yayınların değerlendirilmesine yönelik çalışmaların yapılmadığı anlamını taşımamaktadır. Bu konuda değişik araştırmacılar farklı zamanlarda çeşitli bilimsel çalışmalar yapmışlardır. Bunlardan bazılarını örnek olarak: Hacettepe Üniversitesi Kütüphanecilik Bölümü Tezlerinde Atıf Yapılan Kaynaklar (Al ve Tonta, 2004), kütüphanecilikle ilgili yayınların kullanımı (Kurbanoglu, 1996), Türkiye’de yayınlanan akademik dergiler içinde Türk Kütüphaneciliği dergisinin yeri (Kozak, 2002) ve lisansüstü tezlerin atıflarının değerlendirilmesi gösterilebilir (Al ve Tonta, 2004; Bayram, 1998; Gökkurt, 1997a; Gökkurt 1997b). Bununla birlikte Türk Kütüphaneciliği dergisinde en çok atıfta bulunan dergiler ile bu dergiler için JCR’de verilen etki faktörleri arasında ilişki olup olmadığının değerlendirilmesi (Tonta, 2002), süreli yayın dermesi geliştirme-etki faktörü ilişkisi (Alkan, 1998; Alkan 1999) gibi konularda da çalışmalar bulunmaktadır.

Bilimsel araştırmanın en önemli amaçlarından biri “diğer araştırmacıları ve alanı etkilemek” olarak ifade edilmektedir. Bir makaleye atıfta bulunmak “etkinin kamu onayının sağlanması” olarak görülürken, olası diğer etkiler nesnel olarak doğrulanamayabilmektedir. Atıfların sadece etkinin ölçülmesinde önemli bir rol oynamadığı unutulmamalıdır, atıflar aynı zamanda bilimsel etkinin bir alt kümesini oluşturmaktadır. Kimi çalışmalara bazen doğrudan yarattıkları entelektüel etki için değil, bazı konulara kazandırdığı meşruiyet nedeniyle atıfta bulunmaktadır. Aynı zamanda, deneysel/gözlemsel makalelerden daha çok teorik, kavramsal ve inceleme türündeki makalelere atıfta bulunma eğilimi olduğu görülmektedir (Peng ve Zhou, 2006, s.491).

Atıf analizlerinin 3 uygulama alanından söz etmek mümkündür. Bunlar, bilim adamlarının, yayınların ve bilimsel kurumların değerlendirilmesi; bilim ve teknolojinin tarihi ve sosyolojisi ile ilgili hipotezlerin araştırılması ve bilgi arama ve erişim işlemlerinin karakteristik performans çalışmaları olarak sıralanabilmektedir (Peritz, 1992, s.449, Atılgan, 2005, s.41). “Bu bağlamda atıf analizi araştırmaları, örneğin, belli bir konudaki en verimli araştırmacıları ve en sık kullanılan kaynakları belirlemeye, kaynakların ne kadar süreyle kullanıldığını saptamaya ve çekirdek dergi koleksiyonunu oluşturmaya yardımcı olmaktadır” (Al ve Tonta, 2004, s.21).

Ülkemizde kütüphanecilik/ bilgi ve belge yönetimi alanında atıf analizi konusunda farklı çalışmaların yapıldığı görülmektedir. Bu çalışmalarda daha çok bilimsel dergilerde yayımlanan makalelerin ele alındığı dikkati çekmektedir. Bizim

de araştırmamızda yer vereceğimiz *Türk Kütüphaneciliği* dergisindeki makaleler ile ilgili olarak yapılan çalışmalarda 1990'lı yılların sonu, 2000'li yılların başında bir artış olduğu gözlemlenmektedir (Gürdal, 2002; Kozak, 2002; Tonta, 2002; Yılmaz, 2002; Yontar ve Yalvaç, 2000; Yılmaz, 2000; Kurbanoğlu, 1996; Abu Ishneineh, 1996). Türk Kütüphaneciliği dergisinin 2002 yılında çıkarttığı 50. Yıl Özel Sayısı'nda [16, (3) 2002] yer alan ve burada künyeleri verilmeyen diğer makaleler de dergiyi farklı yönleri ile ele almaktadır. Kütüphanecilik/Bilgi ve Belge Yönetimi alanında yayınlanan dergiler ile ilgili bibliyometrik çalışmalarda genellikle *Türk Kütüphaneciliği* dergisinin içeriğinin değerlendirildiği görülmektedir. Bu çalışma aynı zamanda, değerlendirilecek *Bilgi Dünyası* dergisi için yapılan ilk atıf analizi çalışması olma özelliğini de taşımaktadır.

Türkiye'de Kütüphanecilik/Bilgi ve Belge Yönetimi Dergileri

Türkiye'de kütüphanecilik/bilgi ve belge yönetimi konusunda 1950'li yıllardan başlayarak kısa süreli de olsa değişik dergiler yayınlanmış ancak bunların devamlılığı sağlanamamıştır. Bu yayınlar arasında *Türk Kütüphaneciler Derneği Aylık Haber Bülteni* (1953-1961), *Yeni Yayınlar* (1956-1979), *Milli Kütüphane Haberleri* (1957-1972), *Kütüphaneciliğin Sesi* (1961-1962), *Kütüphane Dünyası* (1975-1979), yer almaktadır. Güncel haber bülteni niteliğinde Türk Kütüphaneciler Derneği (TKD) şubeleri tarafından yayınlanan *Düşünceler*, *Güneyde Kültür*, *Kütüphanecilik*, *Namık Kemal'in Sesi*, *Oluşumlar* gibi dergilerden söz edilebilir (Atılğan, 1997, s.110). Ayrıca güncel olarak yayınlanmamakla birlikte yayın hayatının sürdüğü tahmin edilen İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi tarafından 3 sayı yayınlanan "*Kütüphanecilik Dergisi: Belge Bilgi Kütüphane Araştırmaları Dergisi*" (1987-)’nden de söz etmek gerekir.

Türk Kütüphaneciliği dergisi, ülkemizde yayınlanan ilk kütüphanecilik dergisidir. 1949 yılında TKD kurulduktan üç yıl sonra 1952'de TKD'nin resmi yayın organı olarak Türk Kütüphaneciliği dergisi *Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni* adıyla yayın hayatına başlamıştır. İlk sayısında derginin amacı; "Türk kütüphanecilerinin hizmetlerini Türk bilim âlemine, aydınlarımıza ve yabancı meslektaşlara olduğu gibi aktarmak" olarak ifade edilmiş ve derginin yılda dört sayı olarak yayınlanmasına karar verilmiştir (Başlarken, 1952, s.1). Derginin adı 1986 yılında yapılan 12. Genel Kurul'dan sonra *Türk Kütüphaneciliği* olarak değiştirilmiş ve 1987 yılı birinci sayısından itibaren bu adla yayınlanmaya başlanmıştır (Türk

Kütüphaneciliği, 1987-). Yayın hayatına başladığı yıllarda hakemsiz olarak yayınlanan *Türk Kütüphaneciliği* dergisi 1995 yılından itibaren hakemli olarak yayınlanmaya başlamış ve aynı yıl *Library and Information Science Abstracts* (LISA) da taranmaya başlamıştır. Derginin tüm sayıları 1999 yılında web ortamında kullanıcıların hizmetine sunulmuştur (Atılğan, 2002, ss.250-254). İlk yıllarda web üzerinden şifreli olarak erişim sağlanan *Türk Kütüphaneciliği* dergisi 2006 yılında açık erişimli bir kaynak olarak tüm İnternet kullanıcılarının kullanımına sunulmuştur. Dergide yer alan hakemli makaleler, LISA'da özleri ile TÜBİTAK-ULAKBİM Sosyal Bilimler Veri Tabanı (SBVT) ise tam metin olarak indekslenmektedir.

Bilgi Dünyası dergisi ise 1992 yılında Üniversite ve Araştırma Kütüphanecileri Derneği (ÜNAK) kurulduktan 8 yıl sonra 2000'de Derneğin resmi yayın organı olarak yayınlanmaya başlamıştır. Derginin amacı üniversite ve araştırma kütüphaneleri ağırlıklı olmak üzere, bilgi bilim, bilgi hizmetleri, bilgi ve belge yönetimine ilişkin sorunları incelemek ve çözüm önerileri getirmek olarak ifade edilmiştir. Dergi ilk sayısından itibaren hakemli olarak altı ayda bir yayınlanmaya başlamıştır (Bilgi Dünyası, 2000-). Derginin tam metinlerine 2002 yılından itibaren İnternet üzerinden erişim mümkündür. Dergi'nin hakemli makaleleri LISA'da özleri ile TÜBİTAK-ULAKBİM Sosyal Bilimler Veri Tabanı'nda ise tam metin olarak indekslenmektedir. Bilgi Dünyası dergisi de Türk Kütüphaneciliği dergisi gibi açık erişimli bir dergidir.

Yöntem

Türk kütüphanecilik/bilgi ve belge yönetimi alanlarında önemli yere sahip olan bu iki derginin değerlendirilmesi yapılırken Bilgi Dünyası'nın yayınlanmaya başlandığı 2000 yılı geriye dönük incelemelerde sınır olarak belirlenmiştir. Her iki dergide de hakemli yayınlarda İngilizce ve Türkçe öz ile İngilizce özet yer almaktadır. Bu dergilerde özgün bilimsel makalelerin yanı sıra, kişisel görüşlere, kitap ve bilgi merkezi tanıtımlarına, haberlere ve mesleki duyurulara da yer verilmektedir. Ancak bu çalışmada bilimsel değerlendirme ölçütlerinin en önemli özelliği olan hakemli olma ölçütü esas alınarak sadece hakemli makalelerde yer alan atıflar değerlendirilmiştir. Değerlendirme yapılırken makalelerde yer alan dipnotlar incelenerek makale içindeki yeri, makalede hangi amaçla kullanıldığı saptanmıştır. Yapılan atıflar alıntı ya da ele alınan yargıyı desteklemek amacı ile kullanılır.

mış ise kanıt gösterme, kaynağa yönlendirme şeklinde ise yönlendirme amaçlı atıf olarak değerlendirilmiştir. Dipnotlarda yer alan künyelerin dili atıfta kullanılan yayın dili olarak kayıt edilmiştir. Dipnotlardaki dergilerin hakemli olup olmadıkları Türkçe ve İngilizce danışma kaynakları ve JCR incelenerek değerlendirilmiştir. Bu çalışmanın amacı güncel olarak yayınlanan kütüphanecilik dergilerinde kullanılan atıfların genel bir resmini çizmektir. Dergilerde yapılan atıfların içerik analizini yapmak amaçlanmamış, atıfların içerik analizini değerlendirmek amacıyla yapılacak başka çalışmalara ışık tutmak amaçlanmıştır.

Bulguların Değerlendirilmesi

2000–2007 yılları arasında *Türk Kütüphaneciliği* (TK) 32 sayıda 86 makale yayınlamıştır. Bu makalelerde toplam 2191 atıf yer almıştır. Makale başına ortalama 25,5 atıf düşmektedir. Aynı yıllar arasında *Bilgi Dünyası* (BD) 16 sayıda 63 makale yayınlamıştır. Bu makalelerde toplam 1669 atıf yer almıştır. Makale başına ortalama 26,5 atıf düşmektedir. Bulguların dağılımı tablolar halinde düzenlenmiştir. Daha kolay anlaşılması için ilgili tablodan önce bulgular hakkında ön bilgi verilmektedir.

Tablo 1’de görüldüğü gibi TK ve BD dergilerinin her ikisi için de öz atıf (makale yazarlarının kendi yazılarına yaptıkları atıflar) yüzdeleri yaklaşık %3’tür. Öz atıf yüzdelerinin diğer kaynaklara yapılan atıfların çok altında olması (TK’da diğer yayınlara yapılan atıf %96 ve BD’de %93,7 seviyelerindedir), bu dergilerdeki hakemli makalelerin içeriğini oluştururken, yazarların konu ile ilgili olarak kendi yayınları dışında kalan, farklı çalışmalara atıfta bulunmayı tercih ettiklerini göstermektedir. Buradan yola çıkılarak, her iki dergide de yayın yapan yazarların kendini tekrarlamaktansa ilgilendikleri alandaki farklı çalışmaları bilgi ve belge yazımına kazandırmayı hedefledikleri düşünülmektedir. Bilgi ve belge yönetimi gibi teknoloji ile doğrudan bağlantılı olan ve kendini sürekli yenileyen bir bilim dalında yapılan bilimsel yayınlarda tekrarlardan uzak kalınması ve mümkün olduğunca güncelin takip edilmeye çalışılması önem taşımaktadır. Bu nedenle alanımızdaki bu iki önemli dergide de yazarların çoğunlukla farklı çalışmalara atıfta bulunması yapılan bilimsel çalışmalarla amaçlanan “diğer araştırmacıları ve alanı etkilemek” konusunda başarılı olunduğunun bir işareti olarak algılanabilir.

Tablo 1’de ayrıca TK ve BD dergilerinin birbirlerine yaptıkları atıflara da yer verilmiştir. Bu konu daha önce ülkemizde kütüphanecilik ile ilgili olarak yapılan hiçbir atıf analizi çalışmasına konu edilmemekle birlikte aynı alanda yayınlanan dergiler arasındaki etkileşimin ortaya çıkarılması açısından önem taşımaktadır. Atıf sürecinde, atıfta bulunulan doküman ve atıfta bulunan doküman arasındaki dinamik ilişkinin her iki tarafın karakteristiklerinin açıklanmasını kolaylaştırdığı düşünüldüğünde bu tür verilerin özellikle belli bir alandaki dergilerin kaliteleri ile ilgili yürütülecek çalışmalara değerli katkılar yapacağı ortaya çıkmaktadır. Bununla birlikte çalışmada bu konuyla ilgili derinlemesine analizler yapılmak yerine TK ve BD dergileri için mevcut durum sayılarla ve yüzdelerle gözler önüne serilmektedir. Hedefimiz bu verileri bilim dalımızdaki araştırmacılarla paylaşarak dergilerin kaliteleri ile ilgili çalışma yapacak olanlara farklı bir bakış açısı sunabilmektir. TK ve BD dergilerinin birbirlerine yaptıkları atıflar incelendiğinde BD’de TK’ya yapılan atıfların %3,3, TK’de BD’ye yapılan atıfların %0,7 olduğu görülmüştür. Bu farklılığı TK dergisini 56 yıllık yayın hayatına dayandırmak olasıdır, bununla birlikte konu ile ilgili daha detaylı çıkarımlarda bulunulabilmesi için birbirine atıfların içerik analizlerinin yapılması gerekmektedir.

(Tablo 1): TK ve BD Yayınlanan Makalelere Yapılan Atıfların Dağılımı

Dergi Adı	Makalelere Yapılan Atıf Biçimi						Toplam
	Öz Atıf		Birbirine Atıf		Diğer		
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	
TK	73	3,3	15	0,7	2103	96,0	2191
BD	50	3,0	55	3,3	1564	93,7	1669
Toplam	123	3,2	70	1,8	3667	95,0	3860

TK ve BD dergilerinde yayınlanan makalelerde yapılan atıfların bilgi kaynaklarına göre dağılımında ise her iki dergi için de ilk sırada kitap (TK %38.5 BD %36.7) yer alırken, kitabı sırasıyla, hakemli dergi (TK %22.6 BD %25.5), elektronik yayın (TK %15.7 BD %16.1), hakemsiz dergi (TK %10.6 BD %9.4) izlemiştir (Tablo 3).

(Tablo 3): TK ve BD Dergilerinde Yapılan Atıfların Bilgi Kaynaklarına Göre Dağılımı

Atıf Türü	Dergi Adı					
	Türk Kütüphaneciliği		Bilgi Dünyası		Toplam	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Hakemli Dergi	496	22,6	489	29,3	985	25,5
Hakemsiz Dergi	233	10,6	128	7,7	361	9,4
Kitap	844	38,5	613	36,7	1457	37,7
Elektronik Yayın	343	15,7	280	16,8	623	16,1
Danışma Kaynağı	79	3,6	66	4,0	145	3,8
Resmi Gazete	60	2,7	32	1,9	92	2,4
Tez	83	3,8	60	3,6	143	3,7
Diğer	53	2,4	1	0,1	54	1,4
Toplam	2191	100,0	1669	100,0	3860	100,0

Yapılan atıfların yıllara göre dağılımına bakıldığında ise (Tablo 4) TK dergisinde hakemli dergi %29,6 ile ilk sırayı 2007 yılı almaktadır. Hakemsiz dergide 2002 yılı %20,2 ile ilk sırada yer almaktadır. Kitaplarda ise %21,0 lik atıf ile ilk sırada 2007 yılı bulunmaktadır. Elektronik yayında ise %23,6 oran ile ilk sırada 2003 yılı yer almıştır. Danışma kaynağında ise 2004 ve 2005 yılları %21,5 ile ilk sırayı paylaşmışlardır. Resmi Gazete’de ise %25 atıf ile 2000 ve tezde de %38,6 atıf ile 2007 yılları ilk sırada yer almışlardır.

(Tablo 4): TK Dergilerinde Yapılan Atıf Türlerinin Yıllara Göre Dağılımı

Yıllar		Atıf Yapılan Yayın Türü								Toplam
		Hakemli Dergi	Hakemsiz Dergi	Kitap	Elek. Yayın	Danış Kay.	Resmi Gazete	Tez	Diğer	
2000	Sayı	69	26	168	11	12	15	7	0	308
	Yüzde	13,9	11,2	19,9	3,2	15,2	25,0	8,4	0,0	14,1
2001	Sayı	58	27	74	53	5	14	2	0	233
	Yüzde	11,7	11,6	8,8	15,5	6,3	23,3	2,4	0,0	10,6
2002	Sayı	59	47	69	36	10	3	9	26	259
	Yüzde	11,9	20,2	8,2	10,5	12,7	5,0	10,8	49,1	11,8
2003	Sayı	9	27	35	81	0	2	4	1	159
	Yüzde	1,8	11,6	4,1	23,6	0,0	3,3	4,8	1,9	7,3
2004	Sayı	40	25	151	23	17	9	13	3	281
	Yüzde	8,1	10,7	17,9	6,7	21,5	15,0	15,7	5,7	12,8
2005	Sayı	44	38	110	26	17	13	7	0	255
	Yüzde	8,9	16,3	13,0	7,6	21,5	21,7	8,4	0,0	11,6
2006	Sayı	70	18	60	56	2	0	9	1	216
	Yüzde	14,1	7,7	7,1	16,3	2,5	0,0	10,8	1,9	9,9
2007	Sayı	147	25	177	57	16	4	32	22	480
	Yüzde	29,6	10,7	21,0	16,6	20,3	6,7	38,6	41,5	21,9
Topl	Sayı	496	233	844	343	79	60	83	53	2191
	Yüzde	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

BD dergisi için aynı değerlendirme yapıldığında (Tablo 5); hakemli dergide %17,8 ile ilk sırayı 2005, hakemsiz dergide %19,5 ile ilk sırayı 2006, kitapta %22,7 ile ilk sırayı 2007, elektronik yayında %22,9 ile ilk sırayı 2007, danışma kaynağında %40 ile ilk sırayı 2006, Resmi Gazete’de ilk sırayı %37,5 ile ilk sırayı 2005 ve tezde %28,3 ile ilk sırayı 2005 yılları almıştır.

(Tablo 5) : BD Dergisinde Yapılan Atıf Türlerinin Yıllara Göre Dağılımı

Yıllar		Atıf Yapılan Yayın Türü								Toplam
		Hakemli Dergi	Hakemsiz Dergi	Kitap	Elek. Yayın	Danış Kay.	Resmi Gazete	Tez	Diğer	
2000	Sayı	81	6	34	14	3	2	3	1	144
	Yüzde	16,6	4,7	5,5	5,0	4,5	6,3	5,0	100,0	8,6
2001	Sayı	29	24	33	35	7	0	8	0	136
	Yüzde	5,9	18,8	5,4	12,5	10,6	0,0	13,3	0,0	8,1
2002	Sayı	38	8	70	24	0	0	3	0	143
	Yüzde	7,8	6,3	11,4	8,6	0,0	0,0	5,0	0,0	8,6
2003	Sayı	57	22	51	25	6	0	0	0	161
	Yüzde	11,7	17,2	8,3	8,9	9,1	0,0	0,0	0,0	9,6
2004	Sayı	65	17	70	39	12	9	8	0	220
	Yüzde	13,3	13,3	11,4	13,9	18,2	28,1	13,3	0,0	13,2
2005	Sayı	87	18	115	23	2	12	17	0	274
	Yüzde	17,8	14,1	18,8	8,2	3,0	37,5	28,3	0,0	16,4
2006	Sayı	71	25	101	56	27	4	6	0	290
	Yüzde	14,5	19,5	16,5	20,0	40,9	12,5	10,0	0,0	17,4
2007	Sayı	61	8	139	64	9	5	15	0	301
	Yüzde	12,5	6,3	22,7	22,9	13,6	15,6	25,0	0,0	18,0
Topl	Sayı	489	128	613	280	66	32	60	1	1669
	Yüzde	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

TK ve BD dergilerinde yayınlanan makalelerde yapılan atıfların diline göre sıralamasında her iki dergi için de ilk sıralama İngilizce (TK %56.7 BD %61.0), Türkçe (TK %40.7 BD %37.7) ve diğer diller (TK %2.6 BD %1.3) biçiminde gerçekleşmiştir (Tablo 6).

BD dergisinde ise Türkçe atıf sıralaması %25,1 ile 2007, %19,4 ile 2006, %16,3 ile 2005, %12,5 ile 2004 ve %10,6 ile 2001 yılları, İngilizce atıf sıralaması %16,8 ile 2005, %16,1 ile 2006, %14 ile 2007, %12,9 ile 2004, %12,5 ile 2003 ve %11,5 ile 2002 yılları ve diğer dillere göre atıf sıralaması %47,6 ile 2004, %23,8 ile 2001 ve %19 ile 2006 yılları biçiminde sıralanmıştır. Diğer yıllar için değerler %10'nun altında kalmıştır.

TK ve BD dergilerinde yayınlanan makalelerde yapılan atıfların amacına göre değerlendirilmesinde (Tablo 8) ise her iki dergide de kanıt gösterme, yönlendirme yapma ve belirsiz biçiminde sıralanmıştır. Belirsiz olarak değerlendirilenler kaynakçada yer verilen eserlerin metin içinde hangi amaçla kullanıldığı belirlenemeyenlerdir.

TK ve BD dergilerindeki belirsiz atıfların sayısının düşük olması hakem kontrolü sürecinin sağlıklı işlediğini gösterir niteliktedir. Bununla birlikte bilim dalımızın içeriği ve çalışma alanları düşünüldüğünde bu sayının daha da aşağılara çekilmesi gerektiğini söylemek yanlış olmayacaktır. Kanıt niteliğindeki atıfların çoğunlukta olması yapılan bilimsel yayıncılığın paylaşılan bilginin bilimsel bir temele oturtulduğunu göstermektedir. Kamuoyu ile paylaşılan bilginin kanıta dayalı olması bilimsel bilginin devamlılığının sağlanması, konuyla ilgili çalışmalar arttıkça kullanılan bilimsel bilginin yeni kanıtlarla yenilenmesinin sağlanması açısından önem taşımaktadır. Her iki dergide de kanıt göstermek amacıyla faydalanılan atıfların çoğunlukta olması bu dergilerdeki hakemli makalelerin bilim dalında katma değer yaratmak konusunda yoğun çaba harcandığının bir ifadesi olarak görülebilir.

(Tablo 8): TK ve BD Yapılan Atıfların Amacına Göre Dağılımı

Dergi Adı	Makalelere Yapılan Atıf Biçimi						Toplam
	Kanıt		Yönlendirme		Belirsiz		
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	
TK	1819	83,0	333	15,2	39	1,8	2191
BD	1249	74,8	355	21,3	65	3,9	1669
Toplam	3068	79,5	688	17,8	104	2,7	3860

Atıfların amacının yıllara göre dağılımında (Tablo 9); TK dergisinde kanıt gösterme amaçlı atıflarda %21,6 ile 2007 yılı ilk sırayı almaktadır. Bunu %15,5

Sonuç

Ülkemizde Kütüphanecilik/ Bilgi ve Belge Yönetimi mesleği alanında değişik dönemlerde farklı dergiler yayınlanmış olmakla birlikte 1952 yılında yayın hayatına başlayan TK ve 2000 yılında yayınlanmaya başlayan BD dergileri, güncelliklerini sürdürmekte ve belge ve bilgi yönetimi alanında ülkemizde yapılan özgün çalışmalara yer vermektedirler. TK ve BD dergilerinin yönelik olduğu okur kitlesi ve yer verdikleri çalışmaların kapsamı göz önünde bulundurularak 2000–2007 yılları arasında TK ve BD dergilerinde yayınlanan hakemli makalelerde yapılan atıflar incelenmiş ve bulgular analiz edilerek tablolar halinde yorumlanmıştır.

Yorumlarımızdan sonuç çıkarmak için Bulguların Değerlendirilmesi bölümünde dikkat çektiğimiz bazı noktaların tekrar vurgulanması gerekmektedir. Buna göre 2000 - 2007 yılları arasında TK 32 sayıda 86 makale yayınlamış ve makalelerde toplam 2191 atıf yer almıştır. Aynı zaman diliminde BD 16 sayıda 63 makale yayınlamış ve makalelerde toplam 1669 atıf yer almıştır. Makale başına düşen ortalama atıf sayıları da benzerlik göstermiştir (TK 25,5 - BD 26,5).

Bu sonuç, her iki meslek dergisinin de bilimsellik açısından birbirine yakın bir noktada bulunduğunu ve meslektaşların eşit ölçüde ilgisine hitap ettiğini göstermektedir.

Yılda 4 sayı yayınlanan TK sayı başına 3'den az (2,6) hakemli makale yayınlarken bu oran BD'de 4'e (3,9) yaklaşmıştır. Dergilerin bu makalelerde birbirlerinde yer alan makaleleri de sıklıkla kullanmadıkları ortaya çıkmıştır. BD'den TK'ya yapılan atıfların oranı %3,3, TK'den BD'ye yapılan atıfların oranı ise %0,7 olarak belirlenmiştir.

Bu sonuç, TK dergisinin Türkiye'deki kütüphanecilik/ bilgi ve belge yönetimi mesleğinin ilk ve en uzun ömürlü yayın organı olması nedeniyle ortaya çıkan bir tercih olarak kendini göstermektedir.

TK ve BD dergilerinin her ikisi için de öz atıf (makale yazarlarının kendi yazılarına yaptıkları atıflar) yüzdeleri yaklaşık %3'tür.

Bu sonuç, her iki meslek dergisinde de makaleleri yayınlanan yazarların kendilerini tekrarlamaktan kaçınmaları ve yeni olduğu kadar alternatif bilgilere de erişerek mesleki paylaşım kaygısını içerisinde olduklarını göstermektedir.

Hakemli makalelerde atıfta bulunulan bilgi kaynaklarına bakıldığında yine bir paralellik söz konusu olmuştur; kitap, hakemli dergi, elektronik yayın ve hakemsiz dergi sıralaması her iki dergi içinde geçerlidir.

Bu paralel görüntü, meslektaşların araştırma kaynaklarında ortak yaklaşıma sahip oldukları ve kaynak çeşitliliği kaygısı ile hareket ettiklerini göstermektedir.

Atıfta bulunulan yayınların dilleri değerlendirildiğinde de benzer bir tablo ortaya çıkmakta ve atıfta bulunulan yayınların büyük çoğunluğunun İngilizce olduğu görülmektedir. Türkçe ve diğer diller İngilizceyi izlemektedir.

Bu sonuç, dünyada iletişim kurulan en yaygın dilin İngilizce olması ve evrensel düzeyde her türlü bilimsel çalışma için öncelikli tercih nedeni olması açısından normal bir durum olarak algılanmakta, bu eğilimin gelecek yıllarda da artarak devam edeceğinin bir göstergesidir.

TK ve BD dergilerinde yayınlanan makalelerde yapılan atıflar amaçlarına göre ele alındığında da kanıt göstermek amacıyla yapılanların ilk sırayı aldığı görülmektedir. Yönlendirme yapma amacıyla kullanılan atıflar ikinci sırada yer almaktadır. Kaynakça - metin içinde eşleşmeyen ve dolayısıyla da bir yargıda bulunulamayan atıflar içinse “belirsiz” olarak değerlendirilmiştir.

Belirsiz olarak ele alınan atıfların azlığı hem yazarların hassasiyetini hem de hakemlerin özenini ortaya koymaktadır. Bu sonuçlar, hakemli makalelerde ele alınan konuların bilimsel açıdan sağlam bir temele oturtulması yönünde yoğunlaştığını göstermektedir.

Yapılan çalışma, ülkemiz kütüphanecilik/ bilgi ve belge yönetimi yazınında önemli yere sahip iki derginin bu alanda çalışan, eğitim veren, eğitim gören ve bu alana ilgi duyan kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik nitelikli/kaliteli makaleler yayınlama konusundaki ciddi ve azimli gayretleri olduğunu göstermektedir. Bu doğrultuda:

- Mesleki yazınımıza daha çok katkıda bulunulmasının bilim dalımızdaki farklı uzmanlık alanlarına yönelik bilimsel çalışmalara ağırlık verilmesinin,
- Mesleki yazınımızdaki bilimsellik ölçütlerinin dünya standartlarına daha fazla paralel olarak devam etmesi için mevcut meslek yayınlarının indekslendiği uluslararası veritabanları sayısının artmasının,
- Mesleki yazınımızdaki çeşitliliğin artarak devam etmesi için farklı uzmanlık alanlarında da mesleki yayıncılığın teşvik edilmesinin,
- Mesleki yayıncılığın uluslararası arena ile daha fazla bütünleşmesi için tam metin (full text) İngilizce makalelerin de yaygınlaşmasının teşvik edilmesinin,
- Mesleki dergilerde yurt dışından da hakemli makale yayınlaması için derneklerimizin ulusal ve uluslararası etkinlikler için daha fazla çaba harcamasının,
- Derneklerin yanı sıra mesleki yayınların da kendi alanlarındaki ulusal/ bölgesel veya uluslararası organizasyonlara katılım sağlamaları ve üye olmalarının,
- Akademik kadronun yanı sıra uygulamacı olarak mesleğe katkıda bulunan meslektaşların da makale yazmalarının,

gerekli ve yararlı olacağı düşünülmektedir. Bu konuda sayıca daha fazla öneri yapılabilir ancak bu ve benzeri önerilerin hayata geçirilmesinin Türk kütüphanecilik/ bilgi ve belge yönetimi yazınındaki uluslararası alanda atıf yapılan bilimsel çalışmaların sayısındaki artış ile doğru orantılı olacağına inanılmaktadır. Bu sayede mesleki yayınlarımızdaki okunurluk seviyesi de artacaktır.

Kaynakça

- Abu Ishneineh, S. (1996). *Türkiye ve Ürdün’de yayınlanan kütüphanecilik dergilerinin karşılaştırmalı içerik analizi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Al, U. ve Tonta, Y. (2004). Atıf Analizi: Hacettepe Üniversitesi Kütüphanecilik Bölümü Tezlerinde Atıf Yapılan Kaynaklar. *Bilgi Dünyası*, 5 (1), 19-47.
- Alkan, N. (1999). Tıp ve sağlık bilimleri dallarının 1990’larda etki faktörü değeri en yüksek olan süreli yayınları ve bunların Ankara’daki ilgili kütüphanelerde bulunabilirliği. Yayına Hazırlayanlar: Özlem Bayram ve diğerleri, “Bilginin Serüveni: Dünü, Bugünü ve Yarını...”. *Türk Kütüphaneciler Derneği’nin Kuruluşunun 50.Yılı Uluslararası Sempozyum Bildirileri, 17-21 Kasım 1999, Ankara* içinde (ss. 278-300). Ankara: Türk Kütüphaneciler Derneği.
- Alkan, N. (1998). Temel ve uygulamalı bilim dallarında etki faktörü değeri en yüksek olan süreli yayınların Ankara’daki üniversite kütüphanelerinde bulunabilirliği. *Türk Kütüphaneciliği*, 12 (4), 279-305.
- Atılgan, D. (2005). Bilginin organizasyonunda ulusal dizinlerin önemi ve atıf sistemi üzerine düşünceler. Yayına Hazırlayan: Osman Horata, *Sosyal Bilimlerde Süreli Yayınlar ve Bilgi Teknolojileri Sempozyumu Bildiriler 2 Nisan 2005 Ankara*. Bildiriler içinde (ss. 36-43). Ankara: Yeni Avrasya Yayınları.
- Atılgan, D. (2002). Türk Kütüphaneciliği dergisinin yayın yaşamındaki yeri. *Türk Kütüphaneciliği*, 16 (3), 248-256.
- Atılgan, D. (1997). Kütüphanecilik dergilerinin mesleğe katkıları. Bülent Yılmaz (Yay. Haz.). *Kütüphanecilik Bölümü 25. Yıla Armağan* içinde (ss.109-114). Ankara: H.Ü. Kütüphanecilik Bölümü.
- Azar, O. F. (2007). Behavioral economics and socio-economics journals: A citation-based ranking. *The Journal of Socio-economics*, 36, 451-462.
- Başlarken. (1952). *Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni*, 1 (1), 1.
- Bayram (Gökkurt), Ö. (1998). Atıf verisi (citation data) ve enformatik yasalar: Türk kütüphanecilik literatüründeki doktora tezleri üzerinde bir uygulama. *Türk Kütüphaneciliği*, 12 (1), 21-32.
- Bilgi Dünyası*. (2000-). Ankara: Üniversite ve Araştırma Kütüphanecileri Derneği.
- Csako, G. (2007). Analysis of the most highly cited articles from the 50-year history of CCA. *Clinica Chimica Acta*, 375 (1/2), 43-48.

- Doyle, M. W. ve Julian, J. P. (2005). The most cited works in geomorphology. *Geomorphology*, 72, 238-249.
- Gökkurt, Ö. (1997a). "Citation" indeksi ve "citation" analizi: Enformatik bir model çalışması. Yayınlanmamış doktora tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Gökkurt, Ö. (1997b). Yoğunlaşma teorisi ve atıf analizinde kullanımı. Bülent Yılmaz (Yay. Haz.) *Kütüphanecilik Bölümü 25. Yıla Armağan* içinde (ss 153-161). Ankara: H.Ü. Kütüphanecilik Bölümü.
- Gürdal, O. (2002). Altın yılını yaşayan Türk Kütüphaneciliği dergisinden yansımalar. *Türk Kütüphaneciliği*, 16 (3), 321-328.
- Journal Citation Report*. 12.09.2008 tarihinde http://admin-apps.isiknowledge.com/JCR/help/h_info.htm#information adresinden erişildi.
- Kozak, N. (2002). Türk Kütüphaneciliği dergisinin Türkiye'de yayınlanan akademik dergiler içindeki yeri üzerine bir inceleme. *Türk Kütüphaneciliği*, 16 (3), 237-247.
- Kurbanoglu, S. (1996). Türk kütüphanecilerinin kullandığı dergiler. *Türk Kütüphaneciliği*, 10 (2), 105-118.
- Kütüphane Dünyası*. (1975-1979). İzmir: Türk Kütüphaneciler Derneği İzmir Şubesi.
- Kütüphaneciliğin Sesi*. (1961-1962). Ankara: Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Kütüphanecilik Enstitüsü.
- Kütüphanecilik Dergisi: Bilgi Belge Kütüphane Araştırmaları Dergisi*. (1987-). İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi.
- Milli Kütüphane Haberleri (1957-1972). Ankara: Milli Kütüphane Genel Müdürlüğü.
- Peng, M. W. ve Zhou, J. Q. (2006). Most cited articles and authors in global strategy research. *Journal of International Management*, 12 (4), 490-508.
- Peritz, B.C. (1992). On the objectives of citation analysis: problems of theory and method. *Journal of the American Society for Information Science*, 43 (6), 448-451.
- Sims, J. L. ve McGhee, C. N. J. (2003). Citation analysis and journal impact factors in ophthalmology and vision science journals. *Clinical and Experimental Ophthalmology*, 31, 14-22.
- Tonta, Y. (2002). Türk Kütüphaneciliği Dergisi, 1987-2001. *Türk Kütüphaneciliği*, 16 (3), 282-320.

- Türk Kütüphaneciler Derneği Aylık Haber Bülteni.* (1953-1961). Ankara: Türk Kütüphaneciler Derneği.
- Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni.* (1952-1986). Ankara: Türk Kütüphaneciler Derneği. (Y.A. Türk Kütüphaneciliği, 1987-).
- Türk Kütüphaneciliği.* (1987-). Ankara: Türk Kütüphaneciler Derneği. (E.A. Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni 1952-1986).
- Yeni Yayınlar Aylık Bibliyografya Dergisi.* (1956-1980) Ankara: M. Doğu Mercanlıgil.
- Yeni Yayınlar Aylık Bibliyografya Dergisi.* (1976-1980) Ankara: Üniversite Kütüphanecilik Mezunları Derneği.
- Yılmaz, M. (2002). Lotka Yasası ve Türkiye’de Kütüphane ve Bilgi Bilimleri Literatürü. *Türk Kütüphaneciliği*, 16 (1), 61-69.
- Yılmaz, M. (2000). Türkiye’de kütüphane ve enformasyon alanında bilimsel iletişimin meslek dergilerine yansımaları: Bibliyometrik bir analiz. A. Yontar (Yay. Haz.). *Türkiye’de Kütüphane ve Enformasyon Biliminin Kurumsal Gelişimi* içinde (ss.29-48). İstanbul: Türk Kütüphaneciler Derneği İstanbul Şubesi.
- Yontar, A. ve Yalvaç, M. (2000). Problems of library and information science research in Turkey; a content analysis of journals articles 1952–1994. *IFLA Journal*, 26 (1), 39-46.

Summary

This paper presents an analysis of two Turkish journals in the field of library and information science (LIS) by means of bibliometrics. Citation analysis is one of the widely used methods in bibliometrics to quantify the influence of research articles on the development of science. Also, it is important for studying the evolution of science, as citations represent the cognitive channels between ideas.

The journals selected for citation analysis are Turkish Librarianship (Türk Kütüphaneciliği) and Information World (Bilgi Dünyası). These library and information journals set out a research agenda aimed at methods and processes that will improve LIS studies in Turkey.

Turkish Librarianship (TL) is the first library and information science jour-

nal in Turkey which is published by the Turkish Librarians Association (<http://www.kutuphaneci.org.tr>) quarterly. Formerly, the name of the journal was Turkish Librarianship Association Bulletin (Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni). In 1987, it was changed as TL. TL was not a refereed journal in early years of its publication. It has been published as a refereed journal since 1995. The journal was started to be offered online from the Association's web site in 1999.

Information World (IW) is a refereed journal started to publish in 2000 by the University and Research Library Association (<http://www.unak.org.tr/>). It is published twice a year. The articles of the journal are accessible via Internet since 2002.

In the first phase of the study, citation data were computed and reported. Then, the lists of the citations were produced for these journals. Data for seven years period, from 2000 to 2007 were used. Only peer-reviewed articles were selected for the analysis. At the same time citation analysis was used to add insight to the interaction between these two Turkish LIS journals. Analysis of the aim of the citations used was considered to be an important aspect in the study of citations, and it has been covered for the first time in this study.

From 2000 to 2007, TL published 86 articles in 32 issues. 2191 citations took place in these articles. It is 25.5 citations on average. In the same time period, IW published 63 articles in 16 issues. 1669 citations took place in these articles. It is 26.5 citations per article on average.

Books take the first place as the information source of the citation distribution for journals published both in TL and IW. It is followed by refereed journals, electronic publications and non-refereed journals. English, Turkish and other languages is the order of citation language published both in TL and IW.

Showing evidence, directing and uncertainty is the order of the assessment of the citations according to its objective published both in TL and IW. The citations that are listed in the bibliography but not mentioned in the text are defined as vague.

Although self-citation percentage is approximately 3% for both TL and IW, citations to each other is as follows; citations in IW for TL is 3.3%, citations in TL for IW is 0.7%. 56 years of publication of TL is a probable ground for this result.